

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Apare odată pe săptămână sub direcția și editura „SOLIDARITĂȚII” asociația institutelor financiare române
Redacția și administrația: Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 38 (edificiul Băncii Agrare S. A. Priv. Cluj).

Membrii asociației „SOLIDARITATEA”, sunt:

Agricola (Hunedoara), Agricola (Sebeșul-săseș), Albina, Ancora, Ardeleana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Agrară, Soc. An. privilegiată Cluj, Banca Centrală pentru Industrie și comerț Cluj, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codru, (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (Gheria), Cordiana, Coroana (Cluj), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișterul, Grănișterul Bănățan, (Mehadia) Insoțirea de credit (Veștem), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Alba-Iulia), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Sângiorgiu), Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Notana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patru, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Ritureana (Cap.-Mănăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Secășana, Selăgeana, Silvania Someșana, Speranța (Hosman), Șercățana, Șoimul (Utoara), Șoimul (Vașcău), Târnavăana, Timișana, Țibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgneana, Zorile.

ABONAMENTUL PE 1 AN LEI 120. — PE 1/2 AN LEI 60. NUMĂRUL 2:50 LEI.	COMITETUL DE REDACȚIE: Dom. RAȚIU, Ion I. LĂPĚDATU și Const. POPP Redactor responsabil: Vasile Vlaicu.	TAXA PENTRU INSERTIUNI: De fie-care cm ☐ 2 Lei. Bilanțurile după tarif special.
--	--	--

SUMARUL:

Exploatarea debitorilor. — Câteva observări la lichidarea cu Ungaria. — Noul regim al grâului, făinei și pâinei. — Noui linii ferate în Ardeal.

Ordonanțe, legi, îndrumări. — Cronica săptămânală.

Exploatarea debitorului.

Aceea, ce dorește Dl Aristide Blank, să sugereze Ministerului de finanțe, prin „Contribuțiunile la rezolvarea crizei economice” s'ar putea numi mai pe scurt: exploatarea debitorului în folosul creditorilor.

Dar nu în folosul creditorilor vechi, ci în profitul nouilor creditori, pe cari îi va putea achiziționa, probabil, tot autorul „Contribuțiunilor”, sau poate, numai el singur.

Nu aflăm de util a supune conținutul „Contribuțiunilor” unei critici analitice, asemenea aceleia, ce i s'a făcut în „Argus” de către Dl ing. Cassasovici și căreia i s'a replicat, că ar fi neavenită tocmai pentru motivul, că Dl A. Blank nu face analiză, ci sinteză.

Credem însă, că vom nimeri mai bine, dacă în sinteză vom face câte-va observațiuni generale.

Debitorul este Statul Român, adică România Mare, România întregită. Creditorii actuali sunt parte interni, parte externi. Pentru înlăturarea crizei economice, de care suferă debitorul, se propune schimbarea radicală a tuturor creditorilor vechi și actuali, cu singura

excepție a Băncii Naționale. Pentru această operație a schimbului de bancheri i se propune debitorului să-și dublice datoria, o procedură veche și binecunoscută în toate satele noastre, cari au avut și mai au norocirea de a fi finanțate de câte un ovreu pripășit prin partea locului, venit sărac lipit pământului și astăzi ajuns milionar.

Creditorul de meserie înțelege foarte bine, că pentru stingerea alor 25 % din împrumutul de un miliard și 200 milioane franci aur plus asigurarea dobânzilor pe trei ani a restului de 900 milioane este necesară contractarea unui nou împrumut de 3 miliarde și jumătate franci aur, pentru-ca să fim deplin rezolvați.

Nu încapă însă ușor în mintea debitorului, cum pentru prolongirea datoriei de un miliard și jumătate franci aur să fie el bucuros a contracta o datorie de 3 miliarde și jumătate, tot franci aur, numai de dragul, ca să-și achite 300 milioane din vechea datorie, încărcându-se în locul stinselor 300 milioane cu un plus de datorie de 2 miliarde franci aur peste datoria, care a avut-o. Debitorul crede, că pe calea aceasta, ori cât de mult i s'ar rezolvi criza economică, în scurt timp se va trezi cu vechea datorie înzecită și scos la mezat.

Firește, va fi pe placul creditorilor de meserie să facă operația propusă în „Contribuțiuni”, ne îndcim însă, că debitorul se va entusiasma de o astfel de propunere.

Ne permitem încă și o a doua observare cu privire la favorizarea tuturor vechilor creditori cu excepția unuia singur, „Banca Națională“.

Domnul Aristide Blank, propune în sinteză, ca toți vechii creditori interni și externi, cu excepția Băncii Naționale, să fie plățiți în franci aur și singură Banca Națională să rămână creditoare mai departe în bilete de hârtie monedă. Ne aducem aminte, că o astfel de operație se considera cu vre-o două mii de ani mai înainte, drept „*fraus creditorum*“, un delict sancționat încă de pe atunci cu remedii suficiente de drept civil. Ne îndoim, că dreptul modern să fie inferior dreptului roman.

Dar abstracție făcând dela considerațiile de drept, ba chiar și dela cele de echitate, nouă ni se pare, că deși un debitor respectabil, cum e Statul Român, are deplina libertate să favorizeze într'un chip sau într'altul pe unii dintre creditori față de alții, totuși nu o va putea face aceasta în mod nelimitat și mai ales nu o va face conștient în detrimentul său.

Nu o propunem, fiind-că nu a sosit timpul, dar, să ne închipuim pentru un moment, că Statul Român urmează procedura inversă față de „Contribuțiunile“ D-lui A. B. anume, că se va da preferință tocmai creditorului excepționat. Să presupunem deci, că Ministerul de Finanțe preferă să apuce calea restaurării economice prin achitarea grabnică a datoriei sale către Banca Națională și anume nu în franci aur, ci în hârtie monedă emisă de această bancă. Se vor achita zilnic 5—10—20 milioane Lei și a sosit timpul, când Statul Român nu mai are nici un ban datorie la Banca Națională. Dacă ni se va obiecționa, că presupunerea aceasta este un joc al fantasiei, vom replica simplu, că Cehoslovacia a realizat de mult această operație și de mult Guvernul cehoslovac nu mai este dator nici cu o centimă la banca sa de emisiune. Și ori-cum, dacă operația este dureroasă, dar este sănătoasă și ni se pare cu mult mai bărbătească decât calea conversiunii celorlalte datorii în franci aur și menținerea datoriei la banca de emisiune.

La întrebarea, că ce ar face Banca Națională cu sumele replătite de Stat până la stingerea completă a celor 12 miliarde Lei, ne simțim dispensați a răspunde, deoarece socotim, că aici are cuvântul mai întâi consiliul de administrație al acestei bănci.

Dar, dacă marele debitor ne-ar întreba, ce am face noi în locul lui: da-vom oare

ascultare propunerii de a menține datoria la Banca Națională și a ne spori cealaltă datorie cu 2 miliarde franci aur, sau că ne vom apuca serios de stingerea datoriilor și în primul rând de stingerea datoriei dela Banca Națională, vom răspunde, că preferăm calea din urmă.

În sfârșit a treia observare cu privire la Societatea Generală pentru vânzarea-cumpărarea pe vecie a terenurilor petrolifere încă neexploatate. Credem, că nu este cu cale a scoate mereu la vânzare pieile tuturor urșilor din pădure. Va fi, poate, mai potrivit a scoate la târg tot numai câte o piele a ursului vânat gata. Și poate nici atunci n'ar fi bine să o vindem ca piele brută, cu kilogramul, ci cu atât mai bine, cu cât o vom confecționa mai mult la noi acasă.

Câteva observări la lichidarea cu Ungaria.

(Sfârșitul.)

Atunci rămâne de văzut, ce se va alege din lichidare, dacă nu vor fi creditori, cari să-și declare pretensiunile. În Tratatul de pace de altă parte se presupune, că toți debitorii sunt în perfectă solvabilitate afară de cei căzuți în concurs înainte de război și afară de cei lichidați prin legislația de război. Din partea noastră nu se va considera de malițioasă observarea, că solvabilitatea debitorilor de astăzi pentru pretensiuni învechite de câțiva ani, este de valoare dubie, poate nulă.

Cum vedeți, stăm în fața unei lichidări fără pretensiuni și fără debitori solvabili. Este posibilă o astfel de lichidare? Da? sau Nu? Am zis, că: nu.

Am înțeles, că România creditoare nu înseamnă nici un avantaj pentru cetățenii României, creditori față de cetățenii Ungariei. Vom arăta, că acesta nu este un avantaj nici pentru Guvernul Român, nici pentru Guvernul ungar. Căci Guvernul ungar, după ce are deja sarcina să-și escontenteze cetățenii ei, creditori față de cetățenii inamici, fiindu-i interzis să primească ceva, mai are și sarcina de plăti Guvernului Român în numerar soldul debitor la fie care trei luni escontentând prin anticipație și pe debitorii din Ungaria. Or, Guvernul Ungar n'are decât să-și mărească într'un an budgetul cu totalul creditelor și al debitelor cetățenilor săi față de cetățenii României, iar reciprocitatea este perfectă. Guvernul Român ar urma să-și mărească budgetul cu totalul creditelor și al debitelor propriilor cetățeni față de cetățenii Ungariei. Asta nu mai pentru cheltuielile budgetului, cari sunt sigure, căci, ce privește veniturile

corăspunzătoare, acestea sunt problematice. Ce însemnează aceasta? Însemnează, că, dacă Guvernele Român și Maghiar mai au poate și alte plăți, mai cu precădere, afară de menționatele datorii între cetățenii inamici, datorii particulare de lichidat prin Vistieria Statului, atunci toate celelalte cheltueli bugetare vor fi tratate cu precădere și lichidarea, în mod natural, este imposibilă.

Situația debitorilor ar fi de examinat de aproape și din punctul de vedere al valutei. Articolul 231 punct d) al Tratatului de Pace prevede achitarea datoriilor în moneda Puterii Aliate sau asociate, pe cursul dinaintea de război (pentru Ardeleni articolul 254 impune cursul mijlociu cota la Bursa din Geneva în Septembrie și Octombrie 1918). Așadar atât debitorii din Ungaria, cât și debitorii din România, (afară de Ardeleni) vor avea să-și plătească datoriile lor reciproce în lei pe cursul de 106 lei suta de coroane, cu toate că astăzi suta de coroane este 6 lei. Sunt perspective nu tocmai trandafirii nici pentru debitorii din Ungaria, nici pentru debitorii din România, cu atât mai puțin ademenitoare pentru Guvernele Român și Ungar, cari ar avea să încasseze datoriile particularilor pe acest curs. Și deoarece în Septembrie și Octombrie 1918 la Geneva probabil coroana era inferioară leului, iar nu superioară ca în vremurile de pace, ce s'ar face într'un caz serios? Nimic mai ușor decât ca Galații și Turnu-Severinul să se facă ardelenesti, ceea-ce nu se împedecă prin Tratatul de Pace. Doar și valuta a fost prevăzută să se reguleze, tot prin Tratatul de Pace dela Trianon. Adecă și regularea valutei și regularea datoriilor inamice!

Vorba ceea: *Bucatele sunt prea bune, dar n'a știut nașa a le pune!*

Căci clauzele financiare ale Tratatului prevăd pentru regularea valutei 12 luni, câtă vreme pentru regularea datoriilor inamice nu se prevăd decât 6 luni și nici nu se spune, că lichidarea datoriilor să se facă numai după regularea valutei pe toată linia, în toate statele ereditare. Să zicem, că în Sârbia valuta este regulată față de coroană, tot așa și în Cehoslovacia și în România. Numai în Ungaria nu este regulată. Din toate acestea este clar, că lichidarea este imposibilă până după regularea definitivă a valutei în toate statele interesate. Dar cu cât regularea definitivă a valutei internațională întârzie mai mult, cu atât lichidarea datoriilor devine tot mai imposibilă. Căci, cu toate că creditorilor din România le convine prea bine să primească 106 lei pentru 100 coroane, aceasta nu le convine debitorilor. Și tot în aceeași situație se găsesc și debitorii și creditorii din Ungaria. Din cauza diferențelor de valută tot mai mari, deci o lichidare este imposibilă. Do- vadă, că *partea financiară și partea economică din*

Tratatul de Pace n'au fost lucrate de aceleași persoane, dar n'au fost aduse nici măcar în armonie una cu alta. De sigur, persoane diferite au introdus în Tratatul de Pace dela Trianon articolul 198 din clauzele financiare, căci iată ce spune acest articol:

«Vor fi fixate printr-o înțelegere între diferitele guverne interesate, așa, încât să asigure cel mai bun și mai echitabil tratament pentru toate părțile, *toate învoirile financiare, cari au devenit necesare* prin desmembrarea fostei monarhii austro-ungare și prin reorganizarea datoriilor publice și sistemului monetar în condițiunile prevăzute de arțicolele financiare. Aceste învoiri privesc între altele: băncile, companiile de asigurare, casele de economie, casele de economie postale (Postsparkassa), instituțiile de credit financiar, societățile hipotecare și ori-ce alte instituții similare, cari fac operații pe teritoriul fostei monarhii austro-ungare. În cazul, când zisele guverne n'ar putea să ajungă la o înțelegere asupra acestor probleme financiare, sau în cazul, când un guvern ar găsi, că supușii săi nu primesc un tratament echitabil, Comisiunea de Reparațiuni, la cererea unuia din guvernele interesate, va numi pe unul sau mai mulți arbitri, a căror deciziune va fi fără apel.»

Prin urmare, dacă Guvernelor li-se dă posibilitatea aceasta, atunci, cum spuneam, bucatele sunt bune, dar n-a știut nașa a le pune, fiind-că trebuia să pună în locul articolului 231 punct d), un simplu aviz la articolul 198, punct 2), după-ce cursul valutei este mai întâi o problemă financiară și dacă n'ar fi de natură financiară, atunci n'ar mai fi nici economică.

Imposibilitatea lichidării din cauza cursului menționat la art. 231 d) rezultă însă și din secțiunea VIII a Tratatului de pace din partea cu clauzele economice, ceea-ce ne dovedește, că nici chiar secțiunile unei părți n'au fost lucrate de aceleași persoane. Iată ce se spune în dispozițiunile speciale din articolul 248:

„Chestiunile referitoare la supușii fostului regat al Ungariei (adecă de es. Ardelenii) și la supușii unguri, la drepturile, privilegiile și bunurile lor, cari nu ar fi prevăzute nici în Tratatul de față, nici în Tratatul, care trebuie să reguleze unele raporturi imediate între Statele, cărora li s'a transferat un teritor al fostei monarhii, sau cari s'au născut din dismembrarea acestui monarhii, vor face obiectul unor *convențiuni speciale* între Statele interesate, cuprinzându-se în acestea și Ungaria, rămânând bine stabilit, că aceste convențiuni nu vor putea fi în nici un caz în contradicțiune cu dispozițiunile Tratatului de față. În acest scop s'a Convenit, că în termen de trei luni dela intrarea în vigoare a Tratatului de față, va avea loc o *conferință a Puterilor interesate*“.

Așadar prin însuși Tratatul de pace operațiunile de lichidare între România și Ungaria, vor trebui să se transformeze în operațiuni puse sub deviza *acordurilor speciale* de stabilit între guvernele român și maghiar, cu privire la activarea unor relațiuni pașnice, iar comisiunea esmisă la Budapesta pentru lichidare va trebui să evolueze neîntârziat,

transformându-se în *conferență pentru stabilirea convențiilor speciale*.

Dar, ce e mai mult, chiar și Tratatul de Pace dela Trianon recunoaște, că lichidarea datoriilor particulare pe șablonul oficial este imposibilă iar recunoașterea acestei imposibilități se face așa:

Art. 254.

„Secțiunea III, afară de articolul 231 d) nu se va aplica datoriilor contractate între supușii unguri și supușii fostului regat al Ungariei.

Așadar acest articol nulifică, radiază, destul de inteligent întreagă secțiunea III din partea X a clauzelor economice, cu toate dispozițiile luate pentru lichidarea datoriilor particulare.

Dar cum așa? Destul de străveziu, căci în chipul acesta se împărțesc cetățenii României în două categorii.

1. supuși ai fostului stat ungar.
2. „ „ „ „ român.

Despre primii se stabilește, că lichidarea e imposibilă, fi-va ea cu puțința pentru ceilalți? De sigur că nu.

Ar fi inutil să mai continuăm, căci am ajuns la demonstrarea completă a tezei: Lichidarea este imposibilă, deoarece se impune activarea unor relațiuni pașnice între România și Ungaria. Invers: Reluarea unor legături pașnice cu Ungaria este posibilă chiar din cauza, că lichidarea pe cale oficială este imposibilă, deși necesitatea lichidărilor particulare și pe cale privată se simte reciproc în ambele state.

Atunci? Evident, că n'ar trebui să zicem lichidare, ci pacificare. Acesta nu este un joc de cuvinte ci este chiar sufletul cuvintelor. Așa de ex. se știe prea bine, câte cuvinte nu s'au debitat pe contul Ardealului, despre care un partid patriotic zice, că este *o provincie unită* cu România, un alt partid mai patriotic zice, că Ardealul este *o țară desrobită*, minoritățile zic, că este un *teritor anexat*, Ungurii dela Budapesta zic că Ardealul este un *teritor invadat și ocupat militaricește*. Tratatul de pace susține, că Ardealul este un *teritor transferat* României, câtă vreme vorba românească susține, că

„Cât e Țara și Ardealul
Nu-i Român, ca Bănățanul,
Bănățan, ca Lugojanul,
Lugojan, ca Timișanul,
Timișan, ca Ploieșteanul etc. etc.

Prin urmare toată Țara Românească dela Nistru până la Tisa, *cu Ardeal cu tot*, este plină de Români, tot unul și unul. Păcat, că a murit Vasile Alexandri, să fi făcut el corectura la *Hora Unirei*, deoarece hora lui era numai din doi. Dar astăzi hora e mai mare, dacă poezii noștri s'ar mai lăsa de politică și ar reveni la muzele părăsite. Dar așa, ni se strică hora, fiind-că fiecare se crede singur în Țara Românească. Iar hora românească fiind stricată, Ardealul a devenit o noțiune politică nedefinită. Părerile pașnicilor no-

stre minorități devin tot mai confuze, așteptând ele zădarnic să ne vadă pe Ardelenii în luptă de cuțite cu frații din: „*vechiul regat*“. Prin zăpăceala minorităților noastre se rătăcesc politicienii dela Budapesta, cari nu înțeleg obiceiurile românești în politică, că românul, ca politician consumat trebuie să treacă mai întâu prin toate partidele politice și când nu mai are alte partide de parcurs, își creează singur două trei. Astea sunt luptele politice. Un motiv mai mult, un argument în plus pentru teza noastră, că lichidarea cu Ungaria este imposibilă, deoarece la lichidare Ardealul ar trebui să sară iarăși din țâțani, ceea ce este imposibil, însă la activarea unor relațiuni pașnice cu statul vecin va lucra întreaga Țară Românească, considerată și înăutru și înafară ca un singur stat.

Vasile Vlaicu,
Cluj.

Noul regim al grâului, făinei și pâinei

Ministerul de comerț și industrie a stabilit pentru întreaga țară un nou regim pentru comerțul intern de grâu și comerțul și fabricația de făină și pâine.

Circulația internă a grâului este lăsată liberă, fixându-se, în interesul hranei populației, ca preț maximal *25 mi lei* pentru fiecare vagon.

Acest preț se înțelege pentru grâne cu cel mult 5 la sută corpuri străine.

În afară de prețul maximal stabilit, Statul plătește *o primă de cinci mii lei* la vagon producătorilor și deținătorilor de grâu

Această primă va fi plătită numai de următorii cumpărători: Statul, armata, morarii și comunele urbane.

Cei cari vor pretinde mai mult decât acest preț sunt pasibili de amendă și de închisoare dela trei luni la doi ani.

Orice rechiziție de grâu, secară sau derivate, fără aprobarea prealabilă a guvernului, — este oprită.

Noul regim de extracțiune al făinei și tărațelor de grâu este următorul:

- 25 la sută făină albă,
- 50 la sută făină neagră și
- 23 la sută tărațe.

Prețurile de vânzare a făinurilor de grâu pentru întreaga țară sunt: 5 lei și 10 bani kgr. făină albă. 3 lei kgr. făină neagră.

Peste calitățile de mai sus nu se poate extrage alte calități și nici majorarea de prețuri nu se admite.

Pentru întreaga țară nu se vor mai fabrica decât două feluri de pâine și anume:

- Pâine albă de făină albă 25 la sută extracție;
- Pâine neagră 50 la sută extracție.

Prețul pâinei se fixează în toată țara la:

5 lei kgr. pâine albă și

3 lei kgr. neagră.

Fabricația cornurilor și franzelelor este permisă.

Brutarii contra-venienți vor fi amendați cu 1000
20,000 lei și închisoare dela opt zile la trei luni.

Noui linii ferate în Ardeal

În Ardeal sunt în studiu, proiectate și construcțiune câteva linii ferate de foarte mare importanță. În primul rând este în studiu legătura prin două linii a Sighetul-Marmației cu Ardealul.

Prima linie ar fi Baia-Mare—Sighet. Aceasta ar fi linia cea mai dreaptă până la Sighet, însă construirea ei este foarte dificilă, reclamând o serie de tuneluri între cari unul e de 16 kilometri lungime, care ar fi cel mai lung din Europa. Construirea lui reclamă 10 ani campanii de lucru.

În curând proiectul va fi înaintat spre aprobare la București.

A doua linie, care ar lega Maramureșul cu cu restul țării, ar fi dela Năsăud prin Moiseni la Sighetul-Marmației. Ambele linii sunt de mare importanță pentru dezvoltarea și aprovizionarea Maramureșului, care este cu totul izolat.

O linie foarte importantă din punct de vedere industrial este linia Baia-Mare—Lăpușul-Unguresc—Groși, care ar face legătura între județele Sătmar și Solnoc-Dobâca, făcând posibilă dezvoltarea industrială a acestor două județe cu multe bogății naturale, păduri, minereuri și fructe. Această linie va fi în parte gata peste vre-o câteva luni.

Tot atât de importantă este linia Salonta Mare—Chișinău, care va face legătură directă între cele două județe vecine: Bihor și Arad. Astfel lunga cale de asfizi dela Oradea-Mare la Arad va fi scurtată la mai puțin de un sfert.

Această linie va fi dată încă la toamnă circulației.

Prin construirea acestor linii ferate, în lipsa căroră astăzi este foarte anevoioasă sau chiar imposibilă exploatarea bogățiilor naturale ale unor regiuni ale Ardealului, s'ar da un mare avânt vieții economice și industriei ardelenesti, făcând posibilă înființarea de diferite fabrici și uzine industriale, mai cu seamă pe Valea Lăpușului, unde sunt și minerale și păduri.

Chiar fabrici de postav s'ar putea înființa aici fiind la dispoziție materiile prime, iar foțele motrice s'ar putea obține prin utilizarea căderilor de apă ale Văii Lăpușului.

Ordonanțe. Legi. Indrumări.

Noul regim al cerealelor.

Admițându-se principial libertatea completă a transportului și comerțului de cereale în launtrul țării, Consiliul de ministri a oprit exportarea de grâu, seară și derivatele lor. De asemenea a crezut, că trebuie să mențină actualul regim și pentru porumb, avansând, că întrucât recolta va fi abondentă, se va

îngădui și pentru porumb regimul celorlalte cereale libere la export. Pentru grâu s'a fixat prețul maximal de 25 mii lei de vagon și pentru ca totuși să i-se dea rangul, ce l-a avut totdeauna față de celelalte păioase în ce privește prețul, s'a hotărît, că de fiecare vagon, vândut morarilor autorizați sau cum-părat de organele statului (armata și alte oficii de stat), să se dea producătorilor o primă de 5000 lei, așa că prețul grâului oprit la export să ajungă totuși la 30,000 Lei. S'au luat apoi și alte măsuri referitoare la regimul măcinșului, la proporția de extracție, la prețul pâinii și altele.

Ordonanță poloneză.

Ministerul de finanțe polonez anunță printr'o circulară, că toate tranzacțiunile între supuși polonezi în monedă străină sunt interzise. Tranzacțiunile de felul acesta nu vor fi autorizate decât între străini cari locuiesc în Polonia sau între străini și supuși polonezi. Această măsură este îndreptată în contra încercării din partea comerțului și industriei de a înlocui moneda poloneză prin moneda străină.

Ministrul finanțelor

face din nou cunoscut celor interesați, că s'a admis fără autorizațiuni speciale, eșirea din țară a coroanelor ungare și austriace precum și a mărcilor poloneze. Toate cererile sosite în acest sens vor rămâne nerezolvate.

Încasarea dărilor.

Ministru de finanțe a făcut cunoscut administrațiilor financiare să ia de urgență măsuri pentru activarea încasărilor, de oarece a observat, că încasările pe lunile Iunie și Iulie sunt cu mult mai mici decât în lunile precedente.

Achitarea arenzilor forțate și plata taxelor cuvenite statului.

În conformitate cu dispozițiunile ordinului telegrafic Nr. 8918 1922 al Ministerului de Agricultură Direcțiunea generală a Casei Centrale de Improprietărire, se aduce la cunoștință, că sătenii, care nu-și plătesc arenzile față de proprietari pentru pământul dat lor cu arendă forțată, precum și acei săteni, care nu plătesc taxele către stat de 5 lei de jugăr și 10% pentru pășunile de munte, nu vor putea fi improprietăriți pentru viitor cu pământ de oarece au dat și dau dovadă, că sunt elemente sub nivelul așteptărilor. Să grăbească deci cu plata arenzilor și a taxelor către stat pentru a nu cădea în prevederile citatului ordin.

Cursul coroanei cehe.

Diracțiunea generală a C. F. R. a comunicat stațiunilor și caselor, că cursul coroanelor ia traficul de călători, bagaje și mărfuri cu Cehoslovacia cu începere de la 1 Septembrie și până la alte dispozițiuni va fi o coroană cehoslovacă egală lei 5.—.

Taxele de export

din Iugoslavia au suferit o nouă urcare.

Grâul va plăti la eșire 30 dinari la 100 kgr.

Orzul și ovăsul 20 dinari la 100 kgr.

Grăsimea de porc 300 dinari la 100 kgr.

Taxa de lux de 10%

plătită din partea comercianților de ghetă după încălțăminte de lac se anulează.

Restituiri de taxe vamale.

Pentru ca importatorii de mărfuri și birourile de expediție, cari au făcut operațiunea de vămuire în numele importatorilor să fie puși în cunoștință de aprobarea unei restituiri de taxe vamale solicitată ministerul finanțelor a făcut cunoscut șefilor de vamă, că atunci, când primesc ordonanțe de restituiri de taxe spre înmănare, indiferent, dacă acestea sunt pe numele importatorului sau biroului de expediție, să le remită numai importatorului, înștiințând în același timp formal și biroul de expediție, care a făcut vămuirea.

Exportul cărbunilor de lemn

se poate face numai cu permis dela Ministerul de Industrie și comerț.

Vagoane cehe pentru transportul de cereale.

Începând cu 1 Septembrie Cehoslovacia ne va împrumuta circa 500 vagoane în vederea exportului de cereale. Taxa de împrumut a acestor vagoane va fi 60 lei pe zi.

CRONICA SĂPTĂMÂNALĂ.

Germanii cer compensații în Rusia. Capi taliiștii germani, cari tratează cu Moscova reconstruirea căilor de comunicație a caselor și a canalizărilor de apă, cer ca compensație, concesiuni în exploatarea forestieră și în minele de fer din regiunea Koneț.

Grâul și sfecla în Ungaria. Un conflict s'a ivit în Ungaria, în urma urcării prețurilor cerealelor: În primăvara trecută, cultivătorii de sfeclă au vândut fabricilor de zahăr toată recolta, pe prețul de 180 coroane sută de kilograme de sfeclă cu condițiunea, ca grâul să nu treacă prețul de 1800 coroane sută de kilograme. Altcum, pentru fiecare 100 coroane, cu cari s'ar urca prețul grâului, contractul îndatorat pe fabricanți să dea cultivătorilor de sfeclă 6 coroane. Dar ce s'a întâmplat? Prețul grâului urcând-se mult, fabricanții de zahăr cer nimicirea contractelor. Conflictul a ajuns în fața consiliului de miniștri, care va avea zilele aceste să aducă hotărâre în cauză.

Scumpetea în Ungaria. Scumpetea ia proporții îngrijorătoare în Ungaria. Prețurile alimentelor se urcă în salturi din zi în zi. Prețul grâului s'a urcat în ultimul timp la sume fantastice. Fâina calitatea I se vinde cu 103 coroane kg. Pâinea albă 80 cor. și neagră 60 cor. 1 kgr. carne de vită 175—220. vițel 180—260, carne de porc 190—340, untură 460—500, pui bucata 350, 1 rață 370, găscă 390. cor., 1 ou

13 cor., untul 520—590 cor. kgr., laptele 34 cor. 1 litru. Ziarele și-au urcat prețul dela 5 la 10 cor. exemplarul.

Scumpetea crescândă a provocat o nouă mișcare în rândurile muncitorilor, cari neputând face față scumpetei îngrozitoare, cer o nouă urcare de salarii. Aceasta va atrage după sine o nouă urcare a prețurilor tuturor mărfurilor și produselor industriale ungurești.

Fâină din Banat pentru Elveția. Se anunță, că guvernul a aprobat Uniunii centrale a morarilor din Ardeal și Banat să exporteze în Elveția 1000 vagoane fâină albă de grâu, de calitate mai superioară celei din vechiul regat. Statul român va plăti morarilor 5 lei 68 bani pe kilogramul de fâină. Ce va primi Statul român peste 32 centime elvețiene pe kilogram, se va da tot morarilor, cari esportează fâina. Prețul de 32 centime elvețiene face, după cursul de azi, cam 10 lei.

În vederea exportului de petrol. Se anunță, că în vederea exportului combustibilului lichid se construiesc în portul Constanța 6 mari rezervoare cu o capacitate de 3000 tone fiecare, iar în portul Gălați se construiește un nou bazin al cărui terasament să prelungească malul Dunărei de lângă bursă.

După socoteliile făcute de ministerul comunicațiilor, lucrările în curs vor fi terminate în cel mult două luni, însă exportul va începe regulat dela 1 Septembrie crt.

„LIPOVANA“
institut de credit și economii, s. p. a. Lipova.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii, societate pe acții „Lipovana“ sunt invitați prin aceasta la

adunarea generală extraordinară

care se va ține în 19 Septembrie 1922 ora 11 a. m. în localul institutului, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Raportul direcțiunii.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Decidere asupra propunerii direcțiunii pentru fuzionare.
4. Eventuale propuneri. (§ 26 lit. 1 din statute.)

Lipova, 25 August 1922.

DIRECȚIUNEA.

Domnii acționari cari voesc a participa la adunarea generală extraordinară, în conformitate cu § 16 și 17 din statute se avizează a depune la cassa institutului acțiunile și plenipotențele înainte de deschiderea adunării. Acțiunile și plenipotențele să mai pot depune la ori care institut, membru la „Solidaritatea“, în acest caz însă avizul de depozitare al institutului respectiv, trebuie să sosească la noi până 18 Sept. a. c. ora 12.

Cereale

Orzul la Galați, Braila, Constanța cu 29,000 Lei vagonul; în Basarabia 28,000 Lei; ovăsul cu 30,000 Lei vagonul la Braila și cu 28,000 Lei la Călărași.

Constanța, 24 August 1922
Porumbul cu 320—345 Lei suta de Kgr. In obor orzul cu 270 Lei suta de kgr; rapița sămănată cu 500—510 Lei suta de Kgr. rapița sălbatică cu 390 Lei suta de Kgr.

Târgul de efecte.

Cotări oficiale la Bursa din București și târgul liber.

o/o	Divid.	Luna August							
		23	24	25	6	28	29	30	
Efecte:									
50/o	Imprumut Național 1916	—	81 ³ / ₄	81—	82 ¹ / ₂	Bursa închisă	Sărbătoare	82 ¹ / ₂	82 ¹ / ₂
50/o	Impr. Unirii 1919	—	80 ¹ / ₂	80 ⁷ / ₈	81—			81 ¹ / ₂	81—
50/o	Impr. Refacerii	—	83 ³ / ₄	84—	84—			83—	84—
Bănci:									
500	Bca. Națională	320	12.500	12.500	12.500	Bursa închisă	Sărbătoare	12.500	12.500
500	„ Marmorosch B. & Co	100	990	980	980			980	980
500	„ Românească la purt.	50	930	930	930			930	930
500	„ Generală a Țării Rom	160/o	530	530	530			530	530
100	„ Albina, Sibiu	—	—	—	—			—	—
500	„ Țărănească	65	270	270	270			270	270
Intreprinderi:									
500	Reșița	200/o	2460	2425	2425	Bursa închisă	Sărbătoare	2430	2430
500	I R. D Petrol	—	1960	1960	1970			1990	1990
1000	Intrepr. Forestiere Rom. Cluj	—	1650	1650	1650			1650	1650

Schimbul de bani.

Paritatea în Lei înainte de războiu		Luna August								
			23	24	25	26	28	29	30	
Cursul la București										
100	Franci francezi	L. 100	1107—	1160—	1120—	Bursa închisă	Sărbătoare	1150—	1160—	
100	„ elvețieni	„ 100	—	—	—			—	—	
100	Koroane cehoslovace	„ 105	380—	400—	390—			—	430—	
100	„ ungare	„ 105	9—	9—	—			—	9—	
100	„ austriece	„ 105	0 30	0 30	—			—	0 28	
100	Mărci	„ 125	15—	13—	—			—	11 ¹ / ₂	14—
1	Liră St.	„ 25	600	600—	—			—	—	640—
100	„ Ital.	„ 100	640	630—	—			—	—	180—
100	Dinari	„ 100	190	185—	165—			—	185—	—
100	Drahne	„ 100	—	—	—			—	—	—
100	Leva	„ 100	89	90—	90—	—	—	85—		
1	Dolar	„ 5	132	130	132 ¹ / ₂	—	136—	140—		
Paris										
100	Lei	Fr. 100	10 20	10 30	9 50	Bursa închisă	Sărbătoare	9 65	9 75	
1	Dolar	„ 5	12 71	12 87 ¹ / ₂	13 10 ¹ / ₂			12 96	12 97	
1	Liră St.	„ 25	55 81	57 63	58 63			58 09	57 77	
100	Liră Ital.	„ 100	57 25	56 90	57 20			57—	56 90	
100	Mărci	„ 125	0 87 ¹ / ₂	0 67 ¹ / ₂	0 70			0 90	0 90	
100	Kor. cehoslov.	„ 105	43 80	43 60	46 05			48 40	—	
100	Kor. ung.	„ 105	—	—	—			—	—	
100	Kor. austr.	„ 105	—	0 01	—			—	—	
100	Fr. elv.	„ 100	242 25	245 50	243 60			246 75	247 25	

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARĂ

1921.

23 Iulie

ACTIV

1922.

15 Iulie

22 Iulie

493.755,430		aur depozitat (monete și lingouri)	493.755,430			
3 859 722,111	1.689,111	aur (lingouri)	1.689,111		4.755 124 362	4 775 124 362
	14 455	„ (monete)	15.390,705			
	364.263,115	disponibil, trate și bonuri de tezaur aur	4 264.289,115			
323.681		Argint și diverse monede			748.447	891.522
198 251,507		Billetele Băncii Generale Române stampilate de Stat				
585 638 089		Efecte scontate			2 202. 81.987	2.233.821 764
161.882.258	97 939.500	Imprumuturi pe efecte publice	121.660 207			
	126.599.200	Imprumuturi pe efecte publice în cont curent	148.084,450		173.233 860	178.562 214
	63.643,798	din cari nu s'au ridicat lei:	91.182,436	56.902,014		
8.042,556		Imprum. Statului de 15 milioane fără dobândă (1901)			8.042,556	8.042,556
1 600 000 000		Impr. de 1.600 milioane (1914 - 1918)	1.600 000 000			
1 495.676,533		„ „ 1.500 „ (12 Mai 1919)	1.498,942,854			
1 000 000 000		„ „ 1.000 „ (16 Oct. 1919)	1.000 000 000			
		„ „ 200 „ (1921 B. P.)	183,735,749			
344.184,021		„ „ 400 „ (9 Apr. 1921)	400 000,000			
399.457,213		„ „ 2.500 „ (5 Ian. 1921)	399.457,213		5.282,135 8 6	5.282,135 816
		„ „ 200 „ (30 Iulie 1921)	200 000,000			
5 000 000 000		Impr. Stat. p. unificarea monet.	5 000 000 000		7 057 684 006	7 057 683 506
355 617 405		„ „ 2 1/2 „ (5 Ian. 1921).	2 057 683,506			
51 900 970		Casele de imprumut pe gaj agricultorilor și Industriașilor			95 134,276	97 332,721
11.997,418		Efectele capitalului social			11.997,418	11.997,418
32.333,207		„ fondului de rezervă			32,958,207	32,958,207
3.792,322		„ „ amortizării imobilului, mobilierului și mașinilor de imprimare			3 785 322	3.785 322
6.961,561		Imobile			47,853,624	47,853 624
2.151,47		Mobilier și mașini de imprimare			3.715,866	3,723 306
1.654,918		Cheltuieli de Administrație			2,412,922	2,924 697
16 338,970		Conturi curente			146,153 241	143,420,243
907,567,240		„ de valori			154,352,607	151 001,901
1.701 152 506		„ diverse			372 271 135	366,903 759
17.744.646,773					20.369 790 652	20 393 162 938
		PASIV				
12.000,000		Capital			12.000,000	12.000,000
61.786,466		Fond de rezervă			67.350,744	67.350,744
8.142,984		Fondul amortizării imobilelor, mobilierului și mașinilor de imprimare			20,349,763	20,349,763
11.355.137,671		Billete de bancă în circulație			14.209 832,239	14 203 105 035
11.693,106		Profit și Pierdere			14,000,618	14 000,618
3.642 357		Dobânzi și beneficii diverse			5 583,543	8,535,399
2.223.087,040		Conturi curente și recipise la vedere			1,700,590 132	1 686 000,347
4.069 157,249		Conturi diverse			3.340 083,613	4.386.821.032
17 744 646 773					20 369 790 652	20 393 162 938
		23 Iulie 1921.	Efecte și alte valori de restituit	22 Iulie 1922		
10 841 278 022	269.603,995	Efecte și alte valori în păstrare	311 331,958		10.789.328 690	10.784.119 510
	9,495.000,000	Bonuri de tezaur aur din gaj p. Impr. Statului	9,164 334,000			
	1.076.674,027	Efecte în gaj și în păstrare provizorie	1.308.453,552			
1.247,044 178		Conturi de ordine			2 015.664 10 7	2 030 010 905
12 088 322 200					12 804 992,797	12 814 133,413

Taxa: (Scout 6%)
(Dobânda 7%)

Nu speculați după profituri, pentu-ca să vă chinuți a le ascunde din fața impozitelor, ori pentu-ca să hrăniți cu ele scumpetea și specula. Osteniți-vă mai bine în crutare și să deschideți calea concurenței libere.

Nu ascultați de profetul, care zice, că temelia economiei este satisfacerea trebuințelor, fiind-că el vi se oferă imediat a vi le satisface spre deplina lui satisfacție. Lui îi convine profeția trebuințelor.